

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden, December 21-ik napján, 1813-dik esztendőben.

Frantzia Birodalom.

A' *Parisi Monitor*, minnekutána Turin, Florentzia, Alessandria, Cleimont-Ferrand, Livorno, Piaezenza, Párma, és Génua városaitak név szerént említette volna az eránt, hogy ezek is, mint Frantzia fő (úgy nevezett Jó) városok Császárné ő Felsegéhez közzöntő Követséget küldvén, ezeket ő F.ge Nov. 28-ikán a' nagy mise után audientiára botsátotta, azután azt jegyzi-meg, hogy a' Császárné ő Felsegéhez naponként érkező irások, mellyek a' Frantzia népnek ő F.ge eránt való buzgó háládatosságát fejezik-ki, oly számosak, hogy a' *Monitor* árkusai mind ezeket kiadui nem elégségesek, melyre nézve tsak a' neveiket adhatja-ki azon városoknak, a' mellyektől e'féle hódoló irások érkeznek-bé.

Mitsoda tárgyakat fog a' Császár a' Törvény hozó gyűlés eleibe terjesztetni, Dec. 3-dikán még nem tudták Párisban, minthogy ezen gyűlésnek első ülése, a' melly Dec. 2-dikára vala határoztatva, Dec. 19-dikére halasztatott-el. Arra figyelmeznék kíváltképpen mindenek, hogy mitsoda adóknak nemeik fognak az 1814-dik esztendőre projektáltatni. A' fekvő, 's ingó-bíngó jószágtól, ablakoktól, 's személyektől fizettető adó, mint mondják 200 millió Frankokkal fog szaporittatni. A' rendkívül való adók között említik, hogy a' Senátus tagjai közzül, a' kik 36,000 Frankot kapnak egy esztendőre, mindenik 9 ezeret fog fizetni.

A' *Senatusnak* nevezetesebb *Consul-*

tumái közzé tartoznak egyebek közt annak a' múlt Novemberben tartott végzései szerént, hogy a' törvényhozó gyűlés' Elölülőjét ennekutána mindenkor a' Császár nevezze-ki; és hogy ennekutána az egész Senátus és Státustanáts mindenkor jelen legyen a' Törvényhozó gyűlésnek ülésében, mikor abban a' Császár megjelenik. — Eddig a' Törvényhozó gyűlés projektált mindenkor mikor össze gyülekezett, öt *Candidatusokat* Elölülőnek, kik közzül egyet a' Császár megerősíteni köteleztetett. — A' mi pedig a' Császárnak a' Törvényhozó gyűlésben való meg-jelenését illeti: eddig tsak 12 Senátorokból álló Követség jelenhetett-meg a' Császárral a' Törvényhozó gyűlésben. —

A' harmadik nevezetes tárgy volt a' 300,000 rekrutáknak kiállittatása. Az erre való indító okokat *Regneud St. Jean d'Angely* terjesztette egy beszédben, mint a' Statustanátsból oda küldetett Orátor, a' Senatus' eleibé. Ez a' beszéd itt következik magyarul is, mint Historiai Akta: Nekünk mint ujságitróknak nemszükség valamelymeg jegyzést tennünk hozzá. A' mai dolgoknak folyamatjokban egészszen jártas 's részrehajlás nélkül ítélő Olvasók ítélnének róla egyenességgel, annyival is inkább, hogy már azt a' Nyilatkoztatást is olvasták újságinkban, mellyet az összeszövetkezett Fels. Hatalmasságok Frankfurthban valóságos nagy lelkeséggel tettek a' Frantzia nemzet eránt: —

„Uraim Senátorok! Még emlékeztek

arra a' nevezetes úlésre, melyben a' Császárné, mint Régens, mint Feleség, mint Anya, mint Frantzia-aszszony, a' maga Felséges kötelességeit teljesítvén, a' Frantzia birodalom' szükségait előttetek leírta. Az az érzékenység, mellyet ő ezen kőfalak között felgerjesztett, sebességgel kiterjedett a' birodalom szélő hatáira, és még ma is eleven minden szívekben. Érzette minden Frantzia, hogy Európának mostani állapotjában, a' nemzet a' magarangjának és méltóságának megtarthatását, bátorságban való maradhatását, s birtokainak megoltalmaztathatassokat, csak úgy remélhetné, ha a' győzedelmeskedésen éppen oly iparkodással rajta lenne, mint a' milyen iparkodással őtet elnyomnítórekednek, s armádáinak erejeket és segedelemkútfjeit, az ellene összeszövetkezett Statusoknak erejeknél és segedelemkútfjeiknél szélesebben kiterjesztené. De Uraim! ebben az időben még nem pártolt vala el tőlünk *Bavaria*; és ditsőssegeré szolgált a' Frantzia törvényességnek (egyenességnek) hogy ezt (még ekkor) hinni sem akarta. Még ekkor nem tudtátok, hogy a' Szakszóniai seregek, éppen a' verekedés-közben a' mi armádánkban a' magok hadi rendjeket oda hagyván miként mentek által ellenségeink' hadi rendjeknek éppen azon pontjaikra, mellyeket ezek már előre készentartottak az ő számokra; s a' mi tulajdon fegyveres házainkból való ágyúk és munitziók miként fordítottak tulajdon Battalionjaik ellen, s miként verettettek ezek a' földre azok által, a' kiknek őket védelmezni kellett volna. —

„Ezen történetek, mellyeknek csak az Ásiai régi Barbarus Királyoknak történetjei lehet példajokat találni, és a' mellyekre nézve a' pallérozott Európának a' maga Kabinétumaiért megpirálni s népéért keseregni még eddig nem kellett, olyan következeseket vontak magok után, a' mellyek csak kevés hetek előtt eszetekbe sem juthattak. Azonközben Uraim,

— mint ezt a' mi ellenségeink magok megvállják, midőn önökön megvertetéseiket és veszteségeiket elő számlálják — tsakugyan mind ezek mellett a' történetek mellett is megtartották a' Frantzia armádák a' magok régi és elhervadhatatlan ditsőssegeket. Azonban a' környűtállások' ereje a' ditsősseges győzedelmeket gyümöltstelenekké, s a' többszöri triumphusokat elégtelenekké tette, és annak a' *Lipsia* mellett lévő hídnak előre el nem látott s szánakozásra méltó története még nagyobbá tette az ellenségnek nyereségeit, a' ki még egyszer oly szerentséssé leve, hogy verekedés nélkül triumphusra, veszedelem nélkül győzedelmi jelekre, s ditsőség nélkül haszonra tehessen szert. Ezen új szerentsélességnek hallására, mint ezt Uraim minnyajotok szemlélhettétek, az engedelmes hűségnek és nemes szívűségnek közönséges érzékenysége minden felé kijelentette magát. A' Frantziáknak szíveik, a' Statusért és övéikért való bánkodásoknak közepette bosszszankodással teltek - el tsak arra a' gondolatra is, hogy az ellenség olyan reméntségtől tápláltatna, hogy a' Frantzia birodalmon győzedelmet vehet, vidékeit elpusztíthatja, és törvént írhat eleibe. —

„Az a' főlelem, az a' segedelemért való kiáltás, mellyet a' mi megfegyverben lévő, még a' Rénus partjain ditsőssegesen verekelő gyermekeink és ágyánkfiái tettek, a' *Sequana* és *Rodanus*, a' *Doub* és *Girondu*, a' *Mosella* és *Ligeris* partjaikról, a' *Jura* és *Vogesis*, s az *Alpes* és *Pyreneumi* hegyekről ekhózták vissza. Minden régi Frantziák óhajtvá segíteni kívánták a' hazát a' maga szükségeiben, veszedelmeiben, és áldozattételeiben, hogy azokat a' veszedelmeket és áldozattételeket elkerülkessék, mellyek a' magok kiterjedésekre, és a' következő megalatszonyításokra nézve, még rettenetesebbek lehetnének. Valósággal is Uraim! Mitsoda állapotra fogának mi jutni, ha ellenségeink, a' kik határainknak már némely pontjaikon álla-

nak, 's ezeket már egy más oldalról is fenyegetik, tulajdon vidékeinkre bényomulnának? Mitsoda békeséget remélhetnek egyebet a' szolgáltság és eltemtetésbeli békeségnél? Mitsoda fennhéjázó és megalatonyító feltételek által fognának azok a' Hatalmasságok, a' kik között önnön javok hasonlást, boszszuálló indúlatok pedig egyességet tsínát, a' mi fényes győzedelminkért, az őket megalatonyító megvertetésekért, azon kötésekért, mellyeket aláírni kéntelenítették vala 's azután megrontottak, és azon nagy lelkűségért is, melly nekik ezen kötésekert engedte vala, rájtunk boszszút állani? —

„Ítéltetek Uraim! ítéljen maga a' Frantzia Birodalom, abból, a' mit a' mi ellenségeink *Drestában*, még a' mi együtt lévő, fenyegetődő, és győzedelmes seregeinknek szemek előtt tselekedni mérészlettek. Ez a' *Congressus*, melly a' világ reménsége vala, mellyet a' Császár óhajtott, és előmozdított, a' melly, miut az 1648-dik észendőben a' *Westphaliai*, tsak egyedül helyhezteihette volna az Európai Hatalmasságoknak javokat egyenlő mértékre, a' Frantzia Kabinétomnak minden állandó esdeklései mellett is vissza vettették. Azok a' megtsaló intézetek tsak szintések voltak, mellyek alatt a' közönséges öszszeszwetkezés való készülétek elítőköltattak. Az úgymondatott teljes hatalmú Követek valósággal tsak Ágensek voltak, kikre a' vala bizattatva, hogy a' már meghatározottatva lévő táborozás' plánumát megerősítsék, és nem olyan Követek, a' kik az óhajtott békeségnek előre való intézeteit megtsálták volna; oly indúlatos emberek voltak ezek, a' kik az egyenesség és okosság helyeit a' fegyvert és erőt forgatták szemek előtt, oly emberek, kik már előre meghatározták vala, hogy semmi alkudozásba' belé ne bostatkozzanak, és a' kik az *Alkú* helyett tsak egy *Capituláziót* akartak diktálni. Már ekkor számot tartottak ók azokhoz az elpártolásokhoz, mellyeknek az igasságos

jövendő és a' részrehajlás nélkül való világ adhattja meg igaz neveiket; a' Kötéseknek azon megrozatásokon fundálták ók bizodalmaikat, mellyeket Angliának aranya előre megfizetett, a' fenyegetődzések elkészítettek, mellyekről a' feletem ígérte tetti, 's a' gyengesség reményféget nyújtott vala. A' Dresdai kőfalak eleibe, a' hol nem soká azután oly nagy szerentsétlenségeket szenvedtek, még meg nem érkeztek vala, midőn már törvényeket akartak diktálni. Mit fognának tsínálni, ha a' *Rénson*, vagy a' *Skaidison*, az Alpes vagy a' Pyreneumi hegyeken által jönének? Nem azt kérdem, hogy mitsoda igasságot, hanem hogy mitsoda kiménlést várhatna tőlle a' Frantzia birodalom, mitsoda tsendességet remélhetne Európa? Ezen kérdésre a' Historiai Documentumokban van, Uraim, a' felelet. —

„A' *XV-dik Lajos* uralkodó ájak végén azt gondolta Európa, hogy a' fontbéli erányosság, a' Koronákért való kezesség, és a' pallérozódásnak védelmeztesése, helyreállítottak; a' Lengyel trónus még fennállott. Egy veszedelmes *Coalitzió* támadt. Három Királyoknak *triumviratusa* ki mérészlette nyilatkoztatni azt a' nagyravágyást, hogy ezen trónust feláldozza, 's a' közönséges ragományból mindeniknek részét kimutassa; melyhezképest Lengyel ország eleinten feldaraboltatván, néhány *lustrumok* után egészszen eltűnt az Európai Koronák közzül. Melly keserves megbánást, melly gyalázatos szemre való hányásokat szenvedett Frantzia ország, mellynek gyengesége ezt a' politikai bünt történni megengedte, a' melly azolta ily nagy, ily nevezetes rezultatumokat vont maga után! Ehezképpes, Uraim, ezek a' szemrehányások, 's ez a' megbánás, megfelelt az én kérdéseimre. A' megaláztatott, elosztatott, elrontatott, elnyomtatott Lengyel Ország felelmes és eleven tudomány a' Frantzia birodalomra nézve, mellyet éppen azok a' Hatalmasságok fenyegetnek, a' kik az öszszedaraboltott Lengyel ország felett vesze-

kedtek vala. A' Poniatowszkiak' lelkeik (maus), a' trónustól ily nyomorúságosan messzre hajtatott utolsó Lengyel Királynak lelke, 's a' győzedelmi koszorák között ditsősségesen eltemetett Lengyel Generálisnak lelke, megmondják néktek, mitsoda ellenséggel légyen nekünk dolgunk, és mitsoda eszközök által lehessen ezektől megnyerni a' békességet, mellyet mi óhajtunk, és a' mellyet Európa' tsendessége kíván. —

„Ezen eszközök abban állanak, hogy azt a' *Ligát*, a' melly birodalmunknak határait fenyei, onnét messzre elkergetjük. Ha az öszszeszövetkezett seregek, a' Pyreneumi 's Alpes hegyekig és a' Rénusig előnyomúlhatnának 's magokat ott megfeszkelhetnék: úgy soha fel nem jöhetne Frantzia ország felett a' békesség' napja. Tsak annyira jöhet ez fel a' mi fejünk felett, a' mennyire az ellenséget a' mi határaitól eltávolztatjuk és elkergetjük. Hogy ezen kívánságnak, szükségnek, 's a' Monarcha' és nép' ezen kötelességének eleget tehesünk, új hadakozó erőre van szükségünk, 's ezért kívánja ezt a' nemzetből a' Császár' telyes bizodalommal, mellyet a' néki oly nagy lelkű buzgósággal ajánlott. A' Frantzia Sasok alatt öszsze gyülekezendő emberek öszsze fogják tsatolni az erőt a' bátorsággal, hogy annak betsületét fenntarthassák, míg az alatt a' Conscriptusok a' tartalék armádánál való szolgálatban azt az erőt megszerzik, mellyel meg most az őket lelkesítő érzékenységnek elegendő megbizonyítására nem elég tehetősök, a' melly érzékenységnek az utóbbi alkalmatossággal öszszeszedett rekruták oly bizonyosságait mutatták, mellyekkel régi tsapatjainkat is bámúlásra indították. —

„Senátorok! Azok a' szavak, mellyek ezen falak között kimennek, azért, hogy azoknak a' Frantziáknak maradákaikat, kik a' barbarusokat a' vitézek' tartományaitól, a' mesterségek' hazájától, 's a' pallérozot-

tság' közép pontjától oly sok ditsősséges időszakaszokban vissza nyomták, a' fegyverre előszóllítsák; ezek a' szavak, minden atyáktól, anyáktól, és atyafiaktól viszonzatnának, kiknek gyermekeik, férjeik, és rokonai ezen szempillantatban a' hazának tartozó adósság' lefizetésében foglalatoskodnak. Hányan nintsenek Frantzia országban olyanok, 's hányat nem esmerek 'én magam is, a' kiknek szemeik még nedvesek az ő keserves vesztségeik miatt kihullatott könnytseppektől, 's szíveik reszketnek az azoknak elveszthetéseik miatt való félelemtől, a' kiket a' gondviselés még ez ideig megtartott az ő szerelmeknek, 's a' kik még is nem egyébről gondolkodnak, hanem, hogy azon kedveseiket, kik még megvagnak, amáznaknak segítségekre küldjék. —

„A' mi kedves Frantzia birodalmunknak nemes fia, ditsősséges hazánknek nemes indulatú oltalmazói! kik a' Rénus vize és a' Pyreneumi hegyek felé az Anglusok, Oroszok, és Szövetségeseik előtt az utakat elzártátok, nem fogtok segedelem nélkül hagyattatni ezen szent és ditsősséges tusakodásban, melyre magatokat szenteltétek; nem soká erős és bátor emberekből álló számos batalionok fognak segítségekre menni, hogy a' győzedelmet ismét magokévá tegyék, és a' Frantzia földet megszabadítsák. A' Császár, Uraim, ilyenképpen a' nemzetnek egész erejétől, egész hatalmától körülvétetvén, és oly mértékletes lévén, mint akkor volt, mikor Ausztriának *Leobennél* és *Campoformiónál* a' békességet oly reménsséggel vissza adta, hogy azt majd *Rastadtnál* egész Európának is visszaadhatja; 's oly nemes szívű lévén, mint akkor volt, mikor trónusokat állított fel, 's azoknak önnön foglalásait birtokul adta: így fogja a' békességet megkésztetni, 's annak feltételeit igazságosan megfontolhatni, 's betsülettel aláírhatni.“